

ธุรกิจโรงรับจำนำ

สรุปแนวโน้มธุรกิจ

ISIC : 60649250 การบริการโรงรับจำนำ

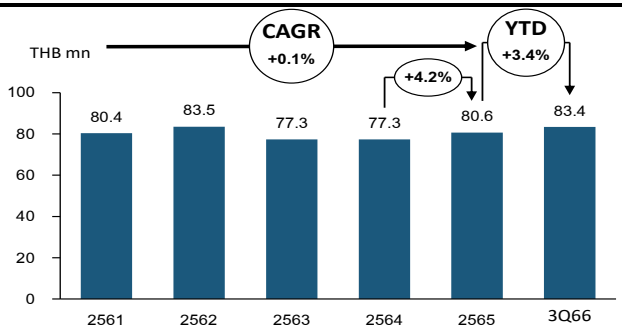
ธุรกิจโรงรับจำนำในระยะ 1 ปีข้างหน้า มีแนวโน้ม "Neutral +" โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจบางส่วนที่ยังมีปัญหาการขาดสภาพคล่องโดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนรายได้น้อยและธุรกิจ SME ขณะที่ธนาคารและ Non-Bank มีความระมัดระวังในการพิจารณาสินเชื่อมากขึ้นจากความกังวลด้านคุณภาพหนี้ ส่งผลให้ความต้องการใช้บริการโรงรับจำนำมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องเพราะสามารถให้บริการเงินหมุนเวียนได้โดยไม่ต้องมีเอกสารแสดงรายได้หรือตรวจสอบข้อมูลเครดิต

อย่างไรก็ตาม ธุรกิจยังคงมีความเสี่ยงจากการแข่งขันที่รุนแรงทั้งจากในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ธุรกิจร้านทอง รวมถึงผลิตภัณฑ์สินเชื่อระยะสั้นรูปแบบอื่นๆ ประกอบกับความผันผวนของราคาทองคำที่อาจกระทบต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจหากไม่มีการใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

ภาพรวมธุรกิจ

ธุรกิจโรงรับจำนำปี 2566 มีทิศทางการเติบโตที่ดีขึ้น โดยพิจารณาจากยอดคงค้างเงินให้กู้ยืมของธุรกิจโรงรับจำนำแก่ภาคครัวเรือน ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2566 ที่มียอดคงค้างทั้งสิ้น 83,362 เติบโต 3.4%YTD ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยในอดีตในช่วงที่เกิดวิกฤติโควิด-19 เป็นผลจากสภาพคล่องของครัวเรือนหลังการแพร่ระบาดที่ฟื้นตัวได้จำกัด เนื่องจากการฟื้นตัวต่ำกว่าที่คาดการณ์ของเศรษฐกิจภายในประเทศตามอุปสรรคจากการหดตัวของภาคการส่งออก และความล่าช้าของการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลเนื่องจากความล่าช้าของการจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่และความล่าช้าของการจัดงบประมาณรายจ่ายประจำปี ประกอบกับปัญหานี้ครัวเรือนสูง รวมถึงการสิ้นสุดมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ส่งผลให้ครัวเรือนต้องมีการชำระหนี้เพิ่มขึ้นจึงทำให้มีความต้องการสภาพคล่องเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

รูปที่ 1 ยอดคงค้างเงินให้กู้ยืมของธุรกิจโรงรับจำนำแก่ภาคครัวเรือน

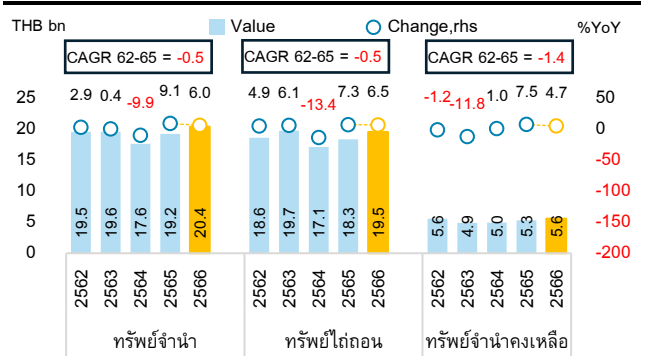

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

1 ทรัพย์สินจำนำกว่า 90% ของธุรกิจโรงรับจำนำคือทองคำ

สอดคล้องกับข้อมูลจากสำนักงานธนานุเคราะห์ (สธค.) ในปีงบประมาณ 2566 (เดือนตุลาคม 2565 - เดือนกันยายน 2566) ที่สะท้อนให้เห็นว่าภาพรวมของธุรกิจโรงรับจำนำในปี 2566 ยังคงมีการเติบโตที่ดีต่อเนื่อง โดยพบว่ามีจำนวนผู้นำทรัพย์สินไปจำนำทั้งสิ้น 1.19 ล้านคน เพิ่มขึ้น 2.9%YoY ซึ่งสอดคล้องกับมูลค่าทรัพย์สินจำนำที่เพิ่มขึ้น 6.0%YoY มาอยู่ที่ระดับ 20,386 ล้านบาท เติบโตสูงกว่าค่าเฉลี่ยในช่วงปี 2562-2565 ที่หดตัว 0.5%YoY ขณะที่ทรัพย์สินใถ่ก่อนมีมูลค่าทั้งสิ้น 19,536 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 6.5%YoY ส่งผลให้มูลค่าทรัพย์สินจำนำคงเหลือปรับขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 5,575 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 4.7%YoY ทั้งนี้ การที่ธุรกิจโรงรับจำนำปรับตัวดีขึ้นนอกจากจะเป็นผลของครัวเรือนที่ยังคงขาดสภาพคล่อง อีกส่วนหนึ่งยังเป็นผลมาจากความต้องการสภาพคล่องของผู้ประกอบการบางส่วนโดยเฉพาะกลุ่ม SME ที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากธนาคารจึงหันมาใช้บริการกับโรงรับจำนำที่ช่วยให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายกว่า โดยอาจนำเงินที่ได้ไปใช้ปรับปรุงกิจการที่ทรุดโทรมลง หรือได้รับผลกระทบในช่วงของการแพร่ระบาดของโควิด-19 รวมทั้งใช้ในการจัดเตรียมวัตถุดิบ เพื่อรองรับการฟื้นตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและกำลังซื้อภายในประเทศ จากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวตามจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่กลับมาขยายตัวต่อเนื่อง

รูปที่ 2 มูลค่าทรัพย์สินจำนำและทรัพย์สินใถ่ก่อนของสถานธนานุเคราะห์

ที่มา : สำนักงานธนานุเคราะห์

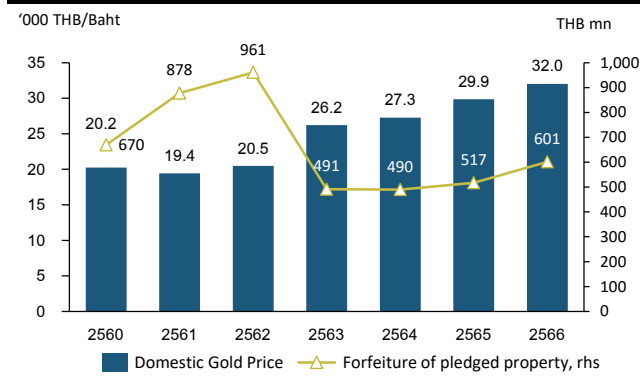
หมายเหตุ : ข้อมูลตามปีงบประมาณ (ต.ค.-ก.ย.)

สำหรับมูลค่าทรัพย์สินหลุดจำนำ (forfeiture of pledge property) ในปีงบประมาณ 2566 พบว่ามีทิศทางปรับตัวเพิ่มขึ้นแม้ว่าราคาทองคำจะปรับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีมูลค่าทรัพย์สินหลุดจำนำทั้งสิ้น 601 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 16.3%YoY ทั้งนี้โดยทั่วไปเมื่อราคาทองคำมีแนวโน้มปรับสูงขึ้นมูลค่าทรัพย์สินหลุดจำนำจะปรับตัวลดลงเพราะคนจะมาใถ่ก่อนทองคำมากขึ้นเพื่อนำทองคำใถ่ก่อนไปจำนำใหม่หรือขายต่อในราคาที่สูงขึ้น แต่จากข้อมูลในปี 2565-2566 กลับพบว่าแม้ราคาทองคำจะปรับตัวสูงขึ้นมากแต่มูลค่าทรัพย์สินหลุดจำกลับไม่ปรับตัวลดลง ซึ่งเป็นผลจากการที่

ครัวเรือนบางส่วนขาดสภาพคล่องต่อเนื่องยาวนานทำให้ต้องก่อหนี้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้ไม่มีความสามารถที่จะไถ่ถอนสินทรัพย์คืนเพราะต้องรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายหลายด้าน ส่วนหนึ่งจากเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวช้าและมีลักษณะแบบ K-Shape ประกอบกับปัญหาเงินเฟ้อสูง และอัตราดอกเบี้ยที่ปรับเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้มูลค่าทรัพย์สินหลุดจําจะเพิ่มขึ้นแต่โรงรับจําไม่สามารถปิดความเสี่ยงเหล่านี้ได้จากการใช้เครื่องมือทางการเงิน และยังสามารถสร้างกำไรเพิ่มขึ้นได้จากการขายทรัพย์สินหลุดจําหากราคาทองคำในตลาดปรับตัวสูงขึ้น ทั้งนี้ ในปี 2566 ราคาทองคำในประเทศเฉลี่ยอยู่ที่ 32,015 บาทต่อบาททองคำ เพิ่มขึ้น 7.2%YoY ผลจากความขัดแย้งด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่มีความยืดเยื้อทั้งความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครนและอิสราเอล-ฮามาส ประกอบกับการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกจากผลกระทบของการขึ้นอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางประเทศต่างๆ ส่งผลให้นักลงทุนเลือกถือครองสินทรัพย์ปลอดภัยทำให้ทองคำในฐานะสินทรัพย์ปลอดภัย (Safe Haven) มีราคาปรับสูงขึ้นตามไปด้วย

รูปที่ 3 ราคาทองคำในประเทศและมูลค่าทรัพย์สินหลุดจําของ สรค.

ที่มา : สำนักงานธนากรเคราะห์ (สรค.) และสมาคมค้าทองคำ

หมายเหตุ : ข้อมูลตามปีงบประมาณ (ต.ค.-ก.ย.)

สถานการณ์ของผู้ประกอบการ

สถานการณ์ด้านการแข่งขันของธุรกิจโรงรับจํายังคงมีการแข่งขันที่รุนแรงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ทั้งจากการแข่งขันในกลุ่มธุรกิจเดียวกันที่มีผู้ประกอบการเข้าสู่ธุรกิจโรงรับจําเพิ่มขึ้น โดย ณ วันที่ 12 มีนาคม 2567 พบว่ามีโรงรับจําทัวประเทศทั้งสิ้น 843 แห่ง เพิ่มขึ้น 16 แห่งเมื่อเทียบกับสิ้นปี 2565 ประกอบด้วยโรงรับจํ่าเอกชน 540 แห่ง เพิ่มขึ้น 15 แห่ง และโรงรับจํ่าของรัฐ (สถานธนาภูบาลและสถานธนาภูเคราะห์) รวม 303 แห่ง เพิ่มขึ้น 1 แห่ง อีกทั้งต้องแข่งขันกับธุรกิจร้านทองที่ให้บริการรับจํ่าทองคำเหมือนกัน ส่งผลให้ธุรกิจมีการแข่งขันด้านราคาโดยการเพิ่ม LTV ของทรัพย์สินจําโดยเฉพาะทองคำ ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการต้องรับความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาทองคำเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ธุรกิจโรงรับจํ่ายังต้องเผชิญการแข่งขันจากผลิตภัณฑ์สินเชื่อระยะสั้นที่ไม่มีหลักประกันของกลุ่มธนาคารพาณิชย์และ Non-Bank ที่ปัจจุบันหันมาเจาะกลุ่มลูกค้ารายย่อยและ SME เพราะเป็นกลุ่มที่ให้ผลตอบแทนสูง โดยการออกผลิตภัณฑ์สำหรับให้กู้ยืมระยะสั้น

สำหรับนำไปเสริมสภาพคล่องผ่านหลากหลายช่องทางเพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงบริการได้ง่ายมากขึ้น ส่งผลให้โรงรับจํ่าต้องปรับสภาพลักษณะให้ดูทันสมัยเพื่อดึงดูดให้กลุ่มคนรุ่นใหม่เลือกเข้ามาใช้บริการมากขึ้น รวมถึงการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันของธุรกิจ โดยเฉพาะช่องทางออนไลน์ที่ในปัจจุบันมีการให้บริการทั้งการประเมินราคา การชำระดอกเบี้ย และการขายทรัพย์สินหลุดจํา

ตารางที่ 1 ข้อมูลการจดทะเบียนนิติบุคคลของธุรกิจโรงรับจํา

หน่วย: แห่ง	คงอยู่			เลิกกิจการ		
	2565	2566	2567	2565	2566	2567
กรุงเทพฯ	216	219	219	3	1	0
ภาคกลาง	115	115	116	0	0	1
ภาคอีสาน	89	96	96	2	0	0
ภาคตะวันออก	43	44	44	0	0	0
ภาคเหนือ	26	24	24	0	1	0
ภาคตะวันตก	19	20	20	1	0	0
ภาคใต้	17	21	21	0	0	0
รวมทั้งหมด	525	539	540	6	2	1

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ข้อมูล ณ วันที่ 12 มีนาคม 2567)

แนวโน้มการเติบโตของธุรกิจ

ธุรกิจโรงรับจํ่าในระยะ 1 ปี ข้างหน้า ยังคงมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่องโดยมีปัจจัยสนับสนุนจากฐานะทางการเงินของภาคครัวเรือนและผู้ประกอบการ SME บางส่วนที่ยังคงมีความเปราะบาง เนื่องจากมีภาระหนี้สะสมอยู่ในระดับสูง ประกอบกับรัฐบาลมีความล่าช้าในการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ขณะที่ธนาคารและ Non-Bank มีความระมัดระวังในการให้สินเชื่อเพราะความกังวลต่อระดับหนี้เสียที่อาจสูงขึ้น จึงส่งผลให้ความต้องการใช้บริการโรงรับจํ่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากจุดเด่นด้านบริการที่สะดวกรวดเร็วและไม่ต้องยื่นเอกสารแสดงรายได้หรือตรวจสอบข้อมูลทางเครดิต นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยบวกจากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวตามจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบการในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีความต้องการใช้เงินทุนหมุนเวียนเพื่อรองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อีกทั้ง ราคาทองคำที่อยู่ในระดับสูงและยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จะส่งผลดีต่อมูลค่าทรัพย์สินจําและช่วยลดความเสี่ยงจากการขาดทุนของการขายทรัพย์สินหลุดจําให้ลดลง

อย่างไรก็ตาม ธุรกิจยังคงมีความเสี่ยงจากภาวะการแข่งขันที่รุนแรงทั้งจากจํานวนผู้ประกอบการโรงรับจํ่าที่มีอยู่เป็นจํานวนมากในตลาดและยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ประกอบกับการแข่งขันจากธุรกิจร้านทองที่มีการให้บริการที่ใกล้เคียงกัน และการแข่งขันจากผลิตภัณฑ์สินเชื่อระยะสั้นที่ไม่มีหลักประกันของสถาบันการเงินอื่นๆ รวมถึงความผันผวนของราคาทองคำจากความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก ที่อาจกระทบต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการบางรายที่ไม่สามารถปรับตัวและเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม